

Η ΓΗ ΓΥΡΙΖΕΙ....

Ὁ ΚΑΘΕ ἡμέρα, μόλις ἐτελείωναν τὰ μαθήματα, ἐγυρίζαμε μαζί ἀπὸ τὸ σχολεῖο ἢ θεία Ἀγγελικὴ κι' ἐγώ. Ὁ πατέρας μου τῆς ἔλεγε :

— Εἶνε δώδεκα χρόνων τώρα. Γιατί πηγαίνεις νὰ τὸν παίρνης; Μπορεῖ νὰ γυρίζη μονάχος.

Ἀλλὰ ἡ θεία Ἀγγελικὴ δὲν τ' ἄκουγε αὐτά.

— Καὶ τ' ἀμάξια καὶ τὰ τραμβάγια καὶ ὅλοι αὐτοὶ οἱ διαβόλοι ποῦ τρέχουν τοὺς δρόμους; Φοβᾶμαι μὴ σπάση κανένα πόδι.

Καὶ ἡ θεία Ἀγγελικὴ, παρὰ τὰ ἑβδομηντα χρόνάκια τῆς, ἄφηνε κάθε ἀπόγευμα κατὰ τῆς τρεῖς καὶ μισὴ τὸ πλέξιμό τῆς, κι' ἐτραβοῦσε σκαμπαναιδιάζοντας κατὰ τὸ σχολεῖο, κινῶντας δύσκολα τὴ μαύρη, ἀδύνατη καὶ κυρτὴ σιλουέττα τῆς ἀνάμεσα στοὺς πολύβοους δρόμους τῶν Ἀθηνῶν.

— Θὰ εἶσαι εὐχαριστημένος σήμερα, Πέτρο... Ἐξῆ μερῶν διακοπὲς γιὰ τὸ Πάσχα, ἄλλο ποῦ δὲ θέλεις... Μὰ τί παρὰ ξένα μούτρα ἔχεις σήμερα! Μήπως σ' ἐτιμώρησαν πάλι;

— Ὅχι, θεία.

— Τότε τί τρέχει; μὴν εἶσαι ἄρρωστος; Γιὰ δόσε μου τὸ χέρι σου...

— Θεία Ἀγγελικὴ, εἶμαι λαμπρὰ στὴν ὑγεία μου. Ἀλλὰ ἔμαθα πρὸ ὀλίγου ἓνα πρᾶμμα φοβερὰ ἀλλόκοτο... Ἀκουσες ποτέ πῶς ἡ γῆ γυρίζει;

— Παραμύθια... Ποιὸς σοῦ τὸ εἶπε;

— Ὁ δάσκαλος, θεία μου. Naί, φαίνεται πῶς ἡ γῆ γυρίζει... Ἄν μοῦ τὸ ἔλεγε κανένας ἄλλος, δὲ θὰ τὸ ἐπίστευα ποτέ. Μὰ τ' ἄκουσα μὲ τ' αὐτιά μου ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸ δάσκαλο...

«Φαντασθῆτε ἐν πορτοκάλλι διαπερασμένον ἀπὸ μακρὰν βελόνην με ἰλιγγιώδη ταχύτητα καὶ θὰ ἔχετε μίαν ιδέαν σχεδὸν ἀκριβῆ τῆς κινήσεως τῆς γῆς περὶ τὸν ἀξόνά τῆς». Naί, τί μᾶς εἶπε; ἔπειτα μᾶς ἔδειξε εἰκόνες χρωματιστές, ὅπου ὁ ἥλιος ἦτον μέγας σὰν τὸ τόπι μου καὶ ἡ γῆ μικρὴ σὰν τὴν ἐλγὰ ποῦ

ἔχεις στὸ μέτωπο. Δὲ στρέφεται ὁ ἥλιος γύρω ἀπὸ μᾶς, ἀλλὰ ἡ γῆ διαγράφει κύκλους γύρω ἀπὸ τὸν ἥλιο.

Ἡ θεία Ἀγγελικὴ τὰ ἐσάσισε. Προσπάθησε νὰ σκεφθῆ, ἀλλὰ τραμβάγια καὶ ἀμάξια μᾶς εἶχαν πάρῃ τὸ κατόπι καὶ ἔκοβαν σὲ χίλια κομματάκια τὸ νῆμα τῶν ἰδεῶν της.

Ἐν τούτοις ἅμα ἐσώθηκε στὸ πεζοδρόμιο, ἐξεκουράστηκε γιὰ λίγες στιγμὲς ἀκουμπώντας στὴν παληὰ της ὀμπρέλλα, τὴν ὁποίαν ἐκύτταζεν ἐπίμονα, ὡσάν νὰ ἐπερίμενε ἀπὸ αὐτὴν τὴν ἀποκάλυψι τῆς ἀλήθειας. Ἐπειτα ἐδήλωσε μ' ἐπισημότητα :

— « Ὁ ἥλιος ἀνατέλλει ἐξ Ἀνατολῶν καὶ δύει πρὸς Δυσμᾶς ». Ἴδου τί λέει ἡ Ἁγία Γραφή. Νομίζω πῶς εἶνε φράσις τοῦ Σολομῶντος. Καὶ ὁ Σολομὼν ἦτον σοφός. Τί εἶνε ὁ δάσκαλός σου ἐμπρὸς στὸ Σολομῶντα ;

Καὶ μὲ χέρι τρεμάμενο ἐσήκωσε τὴν ὀμπρέλλα της πρὸς τὸν οὐρανὸ καὶ μὲ τὴ μύτη ἐσημάδεψε τὸ ἄστρο τῆς ἡμέρας, ποῦ μᾶς ἔδειχνε ἓνα πρόσωπο τριανταφυλλένιο καὶ στρογγυλὸ μερικὲς πιθαμὲς πάνω ἀπ' τὸν ὀρίζοντα.

Ἡ θεία Ἀγγελικὴ ἐπανέλαβε δυὸ - τρεῖς φορὲς τ' ἀκρωτηριασμέν' αὐτὰ λόγια τῆς Ἁγίας Γραφῆς, ἔπλεξε τὸ ἐγκώμιον, μὲ τὸ δίκυρο της ἄλλως τε, τοῦ σοφοῦ Σολομῶντος, καὶ ἐπὶ τέλους μὲ μιὰ φωνὴ ποῦ προσπαθοῦσε ματαίως νὰ δυναμώσῃ, ἐτόνισε :

— Κι' ἔπειτα τώρα εἶνε μεγάλη βδομάδα. Δὲν πρέπει νὰ βλαστημᾶ κανεὶς. Ἀκοῦς ; Νηστεύει ὁ κόσμος, πηγαίνει στὴν ἐκκλησία καὶ δὲ διαλέγει αὐτὴ τὴ στιγμή γιὰ νὰ φέρῃ ἀντίρρηση στὴν Ἁγία Γραφή. Ἡ γῆ δὲ γυρίζει.

— Καὶ ὅμως γυρίζει, ἐβεβαίωσα, μεταφράζοντας τὰ λόγια τοῦ Γαλιλαίου, τοῦ ὁποίου εἶχα μάθῃ πρὸ ὀλίγου τὴν δυσάρεστη περιπέτεια.

— Ὅχι.

— Ναί.

— Ὅχι.

— Μὴ με βασανίζης, Πέτρο· εἶμαι κουρασμένη, ἀδύνατη, κι' ἔπειτα συλλογίσου πῶς πλησιάζει Πάσχα.

Πῶς θὰ φιλήσῃς τὸ σταυρό ;

* * *

Ἐπεράσαμε σχεδὸν σιωπηλοὶ τὰ στενὰ δρομάκια, ὅπου συνειθίζαμε νὰ περνοῦμε, καὶ ὅπου ἀπαντούσαμε ταχτικά τῆς ἴδιας φυσιογνωμίας : τὸν ψωμᾶ, ποῦ ἔπαιρνε τὸ φρέσκο ἐμπρὸς στὸ μαγαζί του· τὸν πεταλωτή, ποῦ ἔπαλλε τὸ φλογισμένο ἐργαλεῖο του· τὸν παπᾶ τῆς ἐνορίας, ποῦ ἐπήγαινε στὴν ἐκκλησία ψιθυρίζοντας προσευχὲς μ' εὐλαβὴ ἀδιαφορία.

— Φτάσαμε, εἶπε ἡ θεία Ἀγγελικὴ ἔμπρὸς στὴν ξεβαμμένη βυσσιναὶ πόρτα τοῦ παλαιικοῦ σπιτιοῦ μας.

Ἀνέβηκε τὰ εἴκοσι τέσσερα σκαλιά, ἀφοῦ ἔσταμάτησε γιὰ νὰ πάρῃ ἀνάσα οὔτε περισσότερο, οὔτε λιγώτερο ἀπὸ εἴκοσι τέσσερες φορές. Στὸ τελευταῖο σκαλοπάτι ἀναστέναξε μὲ κόπο, ἂν καὶ μὲ κάποια ὑπερηφάνεια ἀνάλογη μ' ἐκείνην, ποῦ αἰσθάνονται οἱ ἀλπινισταὶ ὅταν σκαρφαλώνουν στὰ ὕψη τῶν βουνῶν. Ἔπειτα, ἀργά, μὲ βῆμα τρομουλιάρικο, ποῦ ζητοῦσε μὲ ἀγῶνα τὴν ἰσορροπία, ἐπῆγε ὡς τὴν κάμαρά της, τὴν παλαιικὴ καὶ συμπαθητικὴ καθὼς κι' ἐκείνη, ὅπου ἕνα σιδερένιο κρεβάτι ἦτον τὸ κυριώτερο ἐπιπλο, καὶ ὅπου ἕνα καντήλι κόκκινο ἔκαιγε ἀδιάκοπα ἔμπρὸς στῆς μαυρισμένες εἰκόνες τῆς Παρθένου, τοῦ Ἰησοῦ, τοῦ Ἀγίου Γεωργίου, ποῦ ἐκαβαλλίκευε ὑπερήφανα εὐκίνητον αὐτὴ.

Ἦτον ποῦ ἔκαμε νηστεία ἐδῶ καὶ πολλὲς ἡμέρες; Ἦ μήπως ἐπειδὴ εἶχε παύση πρὸ καιροῦ νὰ εἶνε νέα; Ἦ μήπως ἐπὶ τέλους ἡ συζήτησις γιὰ τὸ ἡλιακὸν σύστημα τὴν εἶχε ταράξῃ τόσο πολὺ; Δὲν ξέρω, ἀλλὰ ὕστερ' ἀπὸ ἕνα τέταρτο εἶδα τὴ θεία Ἀγγελικὴ σωριασμένη σὲ μιὰ πολυθρόνα.

— Δὲν εἶμαι καλά, παιδί μου, μοῦ εἶπε μὲ στυσμένη φωνή. Αἰσθάνομαι τὴν καρδιά μου ἄδεια... Ἔχω ζάλη καὶ ξέρεϊς... μοῦ φαίνεται πῶς ἡ γῆ γυρίζει αὐτὴ τὴ στιγμὴ...

— Γυρίζει πάντοτε, θεία Ἀγγελικὴ. Ὁ Γαλιλαῖος...

— Μπορεῖ νὰ ἔχῃ δίκιο, καλέ μου... Μὰ πῶς δὲν... τὸ εἶχα... νοιώσῃ... πρῆντερα... Πέτρο... κάνε μου... μιὰ λεμονάδα...

Ἐτρεξα στὴν κουζίνα, ὅπου ἀρχισα νὰ στίβω μὲ μανία ἕνα λεμόνι. Καὶ ἐν τῷ μεταξύ, ἡ θεία Ἀγγελικὴ ἀποκτοῦσε πάλι τὴ δύναμί της ποῦ δὲν ἦτον καὶ πολὺ μεγάλῃ, ἐνῶ ἡ γῆ ἐγύριζε, ἐγύριζε ἀκούραστη σὰν ἕνα πορτοκάλι γύρω ἀπὸ μιὰ βελόνη....

(Παρίσι, 1912)

Α. ΜΑΥΡΟΥΔΗΣ

ΨΥΧΗ

Ἡ ὡμορφία σου, πεταλούδα, εἶναι μιὰ χαρὰ κρυφῆ, σὰν ψυχὴ πετᾶς καὶ φεύγεις μὲς τοῦ ἡλίου τὸ θεῖο φῶς. Καὶ ἡ δική σου περηφάνεια, ὦ ἀητέ, εἶναι μυστικὴ δύναμη, ὅπου τὴν νοιώθεις σὰν σὲ κρατῇ ὁ οὐρανός. Φίδι, πονηρὸ εἶσαι πνεῦμα. — Τί εἶσαι, ἀνθρώπινῃ ψυχῇ; πότε σέρνεσαι στὸ χῶμα, πότε φεύγεις φτερωτῇ.

ΜΑΡΙΝΟΣ ΣΙΓΟΥΡΟΣ